

Guinea

Euroopa Parlamendi 22. oktoobri 2009. aasta resolutsioon olukorra kohta Guineas

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Guinea Rahvusvahelise Kontaktrühma 13. oktoobril 2009. aastal Nigeerias Abujas esitatud ametlikku teadaannet;
 - võttes arvesse jätkuvat ebastabiilset olukorda, mis valitseb Mano jõe piirkonnas ja traumeerib kohalikke elanikke;
 - arvestades oma varasemaid resolutsioone Guinea kohta;
 - võttes arvesse eesistujariigi 29. septembril 2009. aastal Euroopa Liidu nimel tehtud avaldust, mis käsitleb Conakrys (Guinea Vabariik) toime pandud vägivallaakte;
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendis 7. oktoobril 2009. aastal toimunud arutelu,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 122,
- A. arvestades, et president Lansana Conté surma järel haaras 23. detsembril 2008. aastal võimu kapten Moussa Dadis Camara juhitud sõjaväehunta;
- B. arvestades, et riigile sõltumatuse toonud referendumil aastapäeval 28. septembril 2009. aastal korraldatud opositsioonipooldajate rahumeelse meelevallanduse mahasurumise käigus sai mõnede allikate andmetel surma sada kuni paarsada inimest (sõjaväelased viisid ära hulgaliselt langenuid, et takistada nende loendamist, ning ei andnud peredele võimalust leinamiseks), kuulidest või täägihoopidest sai vigastada üle tuhande inimese ning toimus arvukaid vägistamisi;
- C. arvestades, et opositsioonijuhte on pekstud, haavatud ja vahistatud, võimu kritiseerinud ajakirjanikke kiusatakse taga ning hunta on tekitanud reaalse etnilise konfliktide ohu;
- D. arvestades, et on rohkelt koletuid tunnustusi, mille kohaselt sõdurid kasutasid naiste vägistamiseks pussitorusid ja isegi tääke ning osadelt naistelt võeti riided ja viimane inimväärikus enne, kui julgeolekujõud nad avalikult vägistasi;
- E. arvestades, et naiste vastu suunatud vägivalda peetakse sõja- ja inimsusevastasteks kuritegudeks ning selliste tegude toimepanijad tuleks kohtu ette tuua, et teha lõpp karistamatusele;
- F. võttes arvesse Guinea poolt allkirjastatud Cotonou lepingu artikleid 8 ja 9, mis käsitlevad inimõiguste ja demokraatia põhimõtete järgimist;
- G. arvestades 27. juulil 2009. aastal vastavalt Cotonou lepingu artiklile 96 koostatud tegevuskava, mille eesmärk on tagada üleminek demokraatiale;

- H. arvestades, et varem Rahvusliku Demokraatia ja Arengu Kaitse Nõukokku kuulunud hunta liikmed on võtnud endale kohustuse korraldada võimalikult kiiresti vabad valimised ning ise neil mitte kandideerida;
- I. arvestades, et Rahvusvahelise Kriminaalkohtu prokurör on alustanud eeluurimist seoses olukorraga Guineas, et teha kindlaks, kas seal on toime pandud Rahvusvahelise Kriminaalkohtu jurisdiktsiooni kuuluvaid kuritegusid;
- J. arvestades, et relvajõudude vastutustundetu kasutamine elanikkonna mahasurumiseks muudab sõjaväehunta kõlbmatuks viima riigis läbi demokraatlikke ümberkorraldusi vabadel ja õiglastel valimistel;
- K. arvestades Lääne-Aafrika riikide majandusühenduse (ECOWAS) ja Aafrika Liidu seisukohavõtte ning Burkina Faso president Blaise Compaoré määramist vahendajaks;
- L. arvestades, et Guinea Rahvusvaheline Kontaktrühm, kuhu kuuluvad ECOWASi, ÜRO, Aafrika Liidu ja Euroopa Liidu diplomaadid ning rahvusvaheliste inimõiguste järelevalve organisatsioonide esindajad, on külastanud Guinead ning koostanud visiidi kohta aruande;
- M. arvestades, et Euroopa Liit ja Guinea sõlmisid kalandusalase partnerluslepingu 2008. aasta detsembris¹, mõned päevad enne riigipööret, mille tulemusel kapten Dadis Camara tuli võimule, kusjuures esimene makse pidi laekuma 30. novembril 2009;
- N. arvestades, et Aafrika Liidu poolt kapten Dadis Camarale esitatud ultimaatumis seatud tähtaeg, mille jooksul ta pidi uuesti kinnitama oma kohustust mitte kandideerida toimuvatel presidendivalimistel, on möödas;
- O. arvestades, et ECOWAS on kutsunud rahvusvahelist üldsust saatma elanike ja opositsioonijõudude kaitseks Guineasse neutraalsed jõud ning Guinea Rahvusvaheline Kontaktrühm on kutsunud kehtestama täieliku relvade tarnimise embargo Guineasse;
- P. arvestades, et Guinea territooriumil paiknevad rikkalikud maavarad kujutavad suurt arengupotentsiaali; arvestades, et *Transparency International* on liigitanud Guinea üheks kõige korrumpeerunumaks riigiks Aafrikas,
1. mõistab hukka relvitute meelevaldajate verise ja julma mahasurumise ning avaldab kaastunnet leinavatele perekondadele;
 2. mõistab hukka igasuguse naiste ja tütarlaste vastu suunatud seksuaalse vägivalla, nõuab vägistamise ohvritele arsti- ja psühholoogilise abi korraldamist ning kutsub komisjoni viivitamata käivitama eriprogrammid vägivalla ohvriks langenud naiste rehabilitatsiooniks Guineas;
 3. tervitab asjaolu, et rahvusvaheline kontaktrühm väljastas pärast 12. oktoobril 2009. aastal Abujas toimunud Guinea kriisi käsitlevat koosolekut ametliku teadaande, milles

¹ Protokoll, millega määratakse kindlaks Euroopa Ühenduse ja Guinea Vabariigi vahelises Guinea rannikuvetes kalastamise lepingus sätestatud kalapüügivõimalused ja rahaline toetus ajavahemikuks 1. jaanuarist 2009 kuni 31. detsembrini 2012 (ELT L 156, 19.6.2009, lk 40).

nõutakse sõjaväehuntalt „kõigi, eelkõige 28. septembri 2009. aasta sündmustega seoses meelevaldselt kinnipeetud isikute vabastamist” Conakrys ning laupäevaks, 17. oktoobriks 2009 aastaks selliste meetmete kehtestamist, mis välistaksid hunta liikmete kandideerimise 2010. aasta jaanuaris toimuvatel presidendivalimistel;

4. tervitab ÜRO poolt sõltumatu rahvusvahelise uurimiskomisjoni moodustamist, mille ülesanne on teha kindlaks veretöö süüdlased, ning eeluurimise algatamist Rahvusvahelise Kriminaalkohtu poolt selleks, et süüdlased ei jääks karistusest;
5. nõuab, et võetaks kõik meetmed, et tagada julgeolek tunnistajatele ja ohvrite perekondadele, keda hakkab kuulama rahvusvaheline uurimiskomisjon;
6. nõuab, et võimu haaranud hunta järgiks inimõiguste ülddeklaratsiooniga tagatud mõtte-, sõna- ja ühinemisvabaduse õigust, eelkõige rahumeelse kogunemise õigust;
7. on seisukohal, et üksnes vabade ja õiglaste valimiste tulemusel moodustatud valitsus on õiguspärane ning võimeline pikemas perspektiivis seisma riigi huvide eest;
8. soovib, et moodustataks üleminekuvalitsus, kuhu kuuluvad peamised opositsiooniparteid ning kelle ülesanne on korraldada presidendi- ja parlamendivalimised;
9. nõuab, et nõukogu võtaks Cotonou lepingu artikliga 96 ette nähtud „asjakohaseid meetmeid” ning uuriks võimalusi lahendada ECOWASi taotlus lähetada lisajõude Aafrika elanike kaitseks loodud vägede toetuseks ning tagada missioonile ülesannete täitmiseks vajalikud vahendid, samuti saata pikemaks ajaks tsiviilmissioon, et aidata kaasa turvajõudude korraldamisele;
10. kutsub Aafrika Liitu kehtestama koostöös ECOWASiga karmid karistused sõjaväehunta liikmetele ning alustama samal ajal tõe- ja lepituskomisjoni tegevuse raames siseriiklikku dialoogi;
11. kutsub kõiki riike, järgimaks Guinea Rahvusvahelise Kontaktrühma seisukohta, peatama sõjaväele ja politseiteenistustele mõeldud relvade, laskemoona ja muu varustuse saadetised, mida Guinea julgeolekujõud võiksid kasutada inimõiguste rikkumiseks;
12. taunib asjaolu, et Guineas investeringuid tegevad Hiina riigi- ja eraettevõtted on täiesti ükskõiksed Guinea kodanike põhiõiguste suhtes;
13. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni peasekretärile, Aafrika Liidu ja ECOWASi organitele ning Guinea Vabariigis võimu haaranud huntale.